סו בְּאֵיזֶה מָקוֹם יָכוֹל לְהַפְסִיק וּבְאֵיזֶה מָקוֹם לֹא יַפְסִיק. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א (א) * אבֵּין הַפְּרָקִים (ב) שׁוֹאֵל (ℵ) בִּשְׁלוֹם (ג) אָדָם נִכְבָּד, וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם (ד) * לְכָל אָדָם, וּבְאֶמְצַע שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹם מִי שֶׁהוּא יָרֵא מִמֶּנּוּ, בכְּגוֹן (ה) אָבִיו אוֹ רַבּוֹ אוֹ מִי שֶׁהוּא (ו) גָּדוֹל מִמֶּנּוּ (ג) (ז) בְּחָכְמָה, (ח) וְכָל שֶׁכֵּן (ג) מֶלֶךְ (ט) * אוֹ אַנָּס, * וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְאָדָם נִכְבָּד, * גוַאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע (ד) [ד] (י) הַפָּסוּק, (יא) דחוּץ מִפָּסוּק ׳שְׁמַע יִשְׂרָאֵל׳ וּ׳בָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳ * שֶׁלֹּא יַפְסִיק (יב) בָּהֶם כְּלָל, (יג) האִם לֹא מִפְּנֵי מִי שֶׁיָּרֵא

בְּאֵר הַגּוֹלָה

א בְּרָכוֹת י״ג (ע״א) וּכְרַבִּי יְהוּדָה. ב לְפֵרוּשׁ הַגְּאוֹנִים וְהָרֹא״שׁ (פ״ב ס״ה). ג יְרוּשַׁלְמִי ד׳ עַמּוּד ב׳ (פ״ב סוף ה״א). ד כֵּן מָצָא (הָרֹא״שׁ) [הַבֵּית יוֹסֵף] כָּתוּב. ה בֵּית יוֹסֵף.

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

א [ד] הַפָּסוּק. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק״ד). אַךְ דַּוְקָא כְּשֶׁעוֹמֵד בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַפְסִיק בְּבִטּוּל בְּעָלְמָא, הָא לָאו הָכִי שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹם חֲבֵרוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת:

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ℵ) בִּשְׁלוֹם. אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן לַעַ״ז. וּבְכָל מָקוֹם שֶׁאָסוּר לְדַבֵּר, אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אָסוּר. תּוֹסָפוֹת רֵישׁ פֶּרֶק ב׳ דִּבְרָכוֹת (יג. ד״ה ובאמצע). וּמַהֲרַ״ם טִיקְטִין (חי׳ אנשי שם ס״ב אות ד) כָּתַב בְּגִלְיוֹן הָרִי״ף בְּשֵׁם נִמּוּקֵי מַהֲרַא״שׁ, דַּוְקָא בְּפָנִים חֲדָשׁוֹת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב, שֶׁאִם לֹא יִשְׁאַל יָבֹא לִידֵי שִׂנְאָה. וּבְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין אָנוּ שׁוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹם, חָלִילָה לִשְׁאֹל אוֹ לְהָשִׁיב לֹא בֵּין הַפְּרָקִים וְלֹא בִּפְסוּקֵי דְּזִמְרָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבְסֵפֶר הַחִנּוּךְ פָּרָשַׁת וָאֶתְחַנַּן (מצוה תכ) כָּתַב, וּמִי שֶׁלֹּא רָאִינוּ שֶׁיַּקְפִּיד עַל חֲבֵרוֹ כְּלָל, לֹא יַפְסִיק אֲפִלּוּ בֵּין הַפְּרָקִים. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) [וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק א־ב) פִּלְפּוּל עָמֹק בְּשַׁ״ס וּפוֹסְקִים]: **(ג) בְּחָכְמָה.** וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) כָּתַב דְּמִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה הֲרֵי מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וְאִם הַקּוֹרֵא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֵינוֹ מַפְסִיק אֲפִלּוּ לְתַלְמִיד חָכָם. וּמַשְׁמַע בְּהָרַשְׁבָּ״א (יד.) דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לִשְׁאֹל בִּשְׁלוֹם הַקּוֹרֵא אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַהֲשִׁיבוֹ. וּבִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן (קל״ה) [קל״ח] אִיתָא דְּתַלְמִיד חָכָם מֻפְלָג בְּדוֹרוֹ הֲוֵי בִּכְלַל מוֹרָא, עַיֵּן סִימָן תע״ב סָעִיף ה׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): **(ג) מֶלֶךְ.** אֲפִלּוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא בִּכְלַל מִי שֶׁיָּרֵא מִמֶּנּוּ, דִּכְתִיב (דברים יז טו) ׳שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ׳, שֶׁתְּהֵא אֵימָתוֹ עָלֶיךָ. עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב): **(ד) הַפָּסוּק.** וְדַוְקָא הֵיכָא דְּסָלִיק עִנְיָנָא, אֲבָל

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * בֵּין הַפְּרָקִים שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹם אָדָם נִכְבָּד. **עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ג) **בְּמָה שֶׁכָּתַב שֶׁהוּא זָקֵן.** הוּא מִלְּשׁוֹן עוֹלַת תָּמִיד (סק״א), **וּמַשְׁמַע** מִינֵּיהּ **שָׁם דְּאִם אֵינוֹ זָקֵן רַק שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּשָׁנִים אֵינוֹ בִּכְלַל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.** וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי חֲמוּדוֹת (מעדני יו״ט יד. אות ג) וּבִפְרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א):

*** לְכָל אָדָם.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּמָה שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (ק״ש פ״ב הט״ז), **מוּכָח דִּלְעַכּוּ״ם בְּוַדַּאי מֻתָּר לְהָשִׁיב. וְאִם הוּא גַּבְרָא אַלִּמָא, הוּא בִּכְלַל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ד) **בְּמָה שֶׁהֶעְתַּקְתִּי בְּשֵׁם חִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א** (יד. ד״ה ימים), הוּא מִלְּשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁנִּדְחַק בִּמְקוֹרוֹ, וּפָשׁוּט דְּהוּא מִדְּכָתַב שָׁם הָרַשְׁבָּ״א לְעִנְיַן רַב בַּר שְׁבָא דִּלְהָכִי לֹא שָׁאַל בְּעַצְמוֹ מִתְּחִלָּה בִּשְׁלָמָא דְּרָבִינָא מִשּׁוּם דְּלָאו אֹרַח אַרְעָא, מַשְׁמַע דְּאִי לָאו הָכִי הָיָה מֻתָּר לוֹ לִשְׁאֹל לְכַתְּחִלָּה בְּאֶמְצַע הַלֵּל אַף שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִצְטָרֵךְ רָבִינָא לַהֲשִׁיבוֹ. **וּמִכָּל מָקוֹם** דִּינוֹ שֶׁל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁכָּתַב שָׁם אֱמֶת, א] **דְּאֶפְשָׁר דְּדַוְקָא בֵּין הַפְּרָקִים מֻתָּר לִשְׁאֹלוֹ, אֲבָל לֹא בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק:**

*** אוֹ אַנָּס.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ט). **רָאִיתִי בְּסֵפֶר שַׁלְמֵי שִׂמְחָה** (פ״ב אות ד) **שֶׁהֵבִיא** בְּשֵׁם מַהֲרְשָׁ״ק, **דַּאֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל הֶפְסֵד מָמוֹן מֻתָּר לְהַפְסִיק:**

*** וּמֵשִׁיב וְכוּ׳. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב** (סק״ד) **בְּשֵׁם הָרַבֵּנוּ יְהוּדָה חָסִיד דְּדַוְקָא תֵּבָה אַחַת, וּבְמָגֵן גִּבּוֹרִים** (אלף המגן סק״ג) **כָּתַב דְּמִלְּשׁוֹן תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה מַשְׁמַע כְּדֵי שְׁאִילַת שָׁלוֹם מַמָּשׁ:**

*** וַאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַפָּסוּק.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״י) בְּמָה שֶׁכָּתַבְנוּ וּלְעִנְיַן מַעֲשֶׂה וְכוּ׳, כֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר עֲבוֹדַת הַיּוֹם (סי׳ סה ס״ב). וְאַף דִּבְדֶרֶךְ הַחַיִּים (הל׳ ק״ש וברכותיה ס״ה) כָּתַב לְהֵפֶךְ דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן עֲנִיַּת קַדִּישׁ וּקְדֻשָּׁה הוּא רַק אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ בְּמָקוֹם דְּסָלִיק עִנְיָנָא, וּרְאָיָתוֹ דַּעֲנִיַּת קַדִּישׁ אוֹ קְדֻשָּׁה נִלְמַד מִדִּין מֵשִׁיב שָׁלוֹם מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וְשָׁם הֲלֹא פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) דְּדַוְקָא בִּדְסָלִיק עִנְיָנָא, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּהַדִּין עִם עֲבוֹדַת הַיּוֹם, דַּהֲלֹא דִּין זֶה דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם אֵינוֹ מֻסְכָּם, כִּי שָׁם בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה (ק״ש פ״ב הט״ז) לֹא הוּבָא רַק בְּשֵׁם אִיכָּא דְּאָמְרֵי, וְגַם בְּמָגֵן אַבְרָהָם לֹא הֻזְכַּר רַק בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים, וְגַם פֹּה מִלְּשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מַשְׁמַע כֵּן, דְּאִי לָאו הָכִי מַאי רְבוּתָא דִּ׳שְׁמַע יִשְׂרָאֵל׳ שֶׁלֹּא יַפְסִיק, הֲלֹא חַד עִנְיָנָא הוּא כָּל הַפָּסוּק כְּדְמַשְׁמַע בְּסִימָן ס״א סָעִיף י״ד בְּהַגָּ״ה וְהוּא נוֹבֵעַ מִסִּפְרֵי, וּנְהִי דְּמַחְמִיר הַמָּגֵן אַבְרָהָם לָחוּשׁ לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה לְעִנְיַן הַפְסָקָה, אֲבָל לֹא לְבַטֵּל עַל יְדֵי זֶה עֲנִיַּת ׳אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא׳ וּקְדֻשָּׁה וּ׳בָרְכוּ׳:

*** שֶׁלֹּא יַפְסִיק בָּהֶם כְּלָל.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יב). וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אַף דִּפְשָׁטָא דְּמִילְּתָא מַשְׁמַע דְּלֹא יַעֲנֶה וְכֵן אִיתָא בְּחַיֵּי אָדָם (כלל כ ס״ד), **לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל** בָּזֶה **לְפִי מַה דְּבֵרַרְנוּ** לְעֵיל בְּסִימָן ס״א בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אחר) דְּהַדִּין עִם הַבַּ״ח (סי׳ סא ס״ח) וְשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (ברכות ח: אות ז) **דְּבִדְיעֲבַד אִם לֹא אָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר, מִנַּיִן לָנוּ לְהַשְׁווֹתוֹ לְעִנְיָן שֶׁיְּהֵא אָסוּר לְהַפְסִיק בּוֹ לְ׳אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא׳ וּקְדֻשָּׁה וּ׳בָרְכוּ׳.** וְהָרְאָיָה שֶׁהֵבִיא הַגְּרָ״א (ס״א ד״ה חרן) לְדִין הַבֵּית יוֹסֵף מִיַּעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁלֹּא הִפְסִיק לְיוֹסֵף בְּעֵת שֶׁקָּרָא שְׁמַע, אֵין רְאָיָה לְבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי לֹא אֲמָרוֹ יַעֲקֹב אָז כְּלָל, רַק קֹדֶם פְּטִירָתוֹ אֲמָרוֹ כִּדְאִיתָא פְּסָחִים (נ״ז) [נ״ו] עַמּוּד א׳. **וְאַף אִם נַנִּיחַ שֶׁבְּאֶמְצַע בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד לֹא יַפְסִיק בְּכָל גַּוְנֵי,** ב] **אֵיךְ הַדִּין אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ לַעֲנוֹת ׳אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא׳ בֵּין ׳שְׁמַע׳ לְ׳בָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳, וּמִדְּלֹא חִלְּקוּ הַפּוֹסְקִים מַשְׁמַע דְּלֹא יַעֲנֶה,** וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בְּרִמְזֵי הַטּוּר בְּסִימָן זֶה. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק״ב). **וְצָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל לְמַעֲשֶׂה:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כָּל מַה שֶּׁאָסוּר לְדַבֵּר, אֲפִלּוּ (ℵ) בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אָסוּר לְדַבֵּר, וַאֲפִלּוּ תֵּבָה אַחַת אָסוּר [פְּרִי מְגָדִים (א״א רישׁ הסימן)]:

א (א) בֵּין הַפְּרָקִים. דַּוְקָא כְּשֶׁפָּגְעוּ זֶה אֶת זֶה מִמֵּילָא, אֲבָל בְּמַשְׁכִּים לְפִתְחוֹ אוֹ לֵילֵךְ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מִמְּקוֹם הַקָּבוּעַ לוֹ לִמְקוֹם חֲבֵרוֹ לִתֵּן לוֹ שָׁלוֹם וַאֲפִלּוּ לְאָבִיו וְרַבּוֹ, אָסוּר. וַאֲפִלּוּ קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל ׳בָּרוּךְ שֶׁאָמַר׳, כֵּיוָן שֶׁהוּא קֹדֶם הַתְּפִלָּה [פְּרִי מְגָדִים בְּסִימָן פ״ט (מש״ז סק״ב) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מוּכָח לְפִי הַטַּעַם הָאָמוּר בַּגְּמָרָא י״ד (ע״א) דְּבַמֶּה חֲשַׁבְתּוֹ לָזֶה וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (ד״ה ושמואל), וְעַיֵּן בְּקִדּוּשִׁין ל״ג עַמּוּד ב׳ שֶׁלֹּא יְהֵא כְּבוֹדוֹ חָמוּר מִכְּבוֹד שָׁמַיִם]: **(ב) שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹם.** אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן לַעַ״ז. וְדַוְקָא (נ) בְּפָנִים חֲדָשׁוֹת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב, שֶׁאִם לֹא (יָשִׁיב) [יִשְׁאַל] יָבֹא לִידֵי שִׂנְאָה. וּבְסֵפֶר הַחִנּוּךְ (מצוה תכ) גַּם כֵּן כָּתַב דְּמִי שֶׁלֹּא רָאִינוּ שֶׁיַּקְפִּיד עַל חֲבֵרוֹ כְּלָל לֹא יַפְסִיק אֲפִלּוּ בֵּין הַפְּרָקִים, עַל כֵּן (ג) לְפִי מִנְהָגֵנוּ כְּהַיּוֹם שֶׁאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לִשְׁאֹל בְּשָׁלוֹם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּעֵת הַתְּפִלָּה, חָלִילָה לִשְׁאֹל אוֹ לְהָשִׁיב אֲפִלּוּ דִּבְרֵי תוֹרָה, לֹא בֵּין הַפְּרָקִים וְלֹא בִּפְסוּקֵי דְּזִמְרָה. אִם (ד) עָבַר וְהִפְסִיק בִּקְרִיאַת שְׁמַע אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין רַשַּׁאי לְהַפְסִיק וְלֹא שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלָּהּ, לְכֻלֵּי עָלְמָא אֵינוֹ חוֹזֵר רַק (ה) לְאוֹתוֹ הַפָּסוּק, וְיֵשׁ אוֹמְרִים לְאוֹתוֹ (ו) הַתֵּבָה שֶׁפָּסַק מִמֶּנָּה אִם הוּא בְּמָקוֹם דְּסָלֵיק עִנְיָנָא: **(ג) אָדָם נִכְבָּד.** שֶׁרָאוּי לְהַקְדִּים לוֹ שָׁלוֹם, כְּגוֹן שֶׁהוּא זָקֵן אוֹ תַּלְמִיד חָכָם, וְכֵן אִם (ז) הוּא עָשִׁיר שֶׁרָאוּי לְכַבֵּד לוֹ מֵחֲמַת עָשְׁרוֹ: **(ד) לְכָל אָדָם.** שֶׁהִקְדִּים לוֹ שָׁלוֹם. וּמַשְׁמַע בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (יד. ד״ה ימים) דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לִשְׁאֹל בִּשְׁלוֹם הַקּוֹרֵא אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַהֲשִׁיבוֹ, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ב׳: **(ה) אָבִיו אוֹ רַבּוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, רַבּוֹ מֻבְהָק (ח) שֶׁעִקַּר תּוֹרָתוֹ הֵימֶנּוּ, אַף עַל פִּי (ט) שֶׁהוּא גָּדוֹל בַּתּוֹרָה עַתָּה יוֹתֵר מֵרַבּוֹ. וְשַׁיָּךְ בְּהוּ מוֹרָא מִדִּכְתִיב (ויקרא יט ג) ׳אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ׳ וּתְנַן (אבות פ״ד מי״ב) ׳וּמוֹרָא רַבְּךָ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם׳: **(ו) גָּדוֹל מִמֶּנּוּ.** וְאִם הֵם (י) שָׁוִים, הֲרֵי בִּכְלַל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וְאִם הַקּוֹרֵא (יא) גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֵינוֹ מַפְסִיק כְּלָל, אֲפִלּוּ לְתַלְמִיד חָכָם: **(ז) בְּחָכְמָה.** וְהָאַחֲרוֹנִים (יב) פָּסְקוּ דַּאֲפִלּוּ אִם הוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ הֲוֵי רַק מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, אִם לֹא שֶׁהוּא תַּלְמִיד חָכָם מֻפְלָג בְּדוֹרוֹ אָז הֲוֵי בִּכְלַל מוֹרָא: **(ח) וְכָל שֶׁכֵּן מֶלֶךְ.** אֲפִלּוּ (יג) מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הֲוֵי בִּכְלַל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, דִּכְתִיב (דברים יז טו) ׳שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ׳ שֶׁתְּהֵא אֵימָתוֹ עָלֶיךָ: **(ט) אוֹ אַנָּס.** אוֹ (יד) מַלְשִׁין: **(י) הַפָּסוּק.** יֵשׁ אוֹמְרִים (טו) דִּבְאֶמְצַע הַפָּסוּק לֹא יַפְסִיק, אִם לֹא בְּמָקוֹם דְּסָלֵיק עִנְיָנָא, וְאִם פָּסַק, חוֹזֵר אַחַר כָּךְ לִתְחִלַּת הַפָּסוּק. וּלְעִנְיַן מַעֲשֶׂה כְּשֶׁמַּפְסִיק לַעֲנוֹת (טז) קַדִּישׁ אוֹ קְדֻשָּׁה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמֵּיהּ, אִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְמַהֵר לְסַיֵּם הָעִנְיָן יָכוֹל לִפְסֹק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הָעִנְיָן וְלִסְמֹךְ עַל בַּעֲלֵי סְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה שֶׁלֹּא חִלְּקוּ בְּכָךְ, לְצֹרֶךְ מִצְוָה רַבָּה כָּזוֹ וְלַעֲנוֹת עִם הַצִּבּוּר, וְאַחַר כָּךְ יַחֲזֹר לִתְחִלַּת הַפָּסוּק: **(יא) חוּץ מִפָּסוּק.** שֶׁאֵין דָּבָר גָּדוֹל כְּקַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם. וּמִטַּעַם זֶה לֹא יַפְסִיק גַּם כֵּן בֵּין ׳שְׁמַע יִשְׂרָאֵל׳ לְ׳בָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׳, שֶׁגַּם הוּא מִכְּלַל הַיִּחוּד [בֵּית יוֹסֵף]: **(יב) בָּהֶם כְּלָל.** מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ קַדִּישׁ וּקְדֻשָּׁה וּבָרְכוּ לֹא יַעֲנֶה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה שלא). וְאֶפְשָׁר דְּאִם הַקְּרִיאָה הָיָה לְאַחַר שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת דְּהוּא רַק כְּקוֹרֵא בַּתּוֹרָה, צָרִיךְ לְהַפְסִיק: **(יג) אִם**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ℵ) מָגֵן אַבְרָהָם (רישׁ הסימן): **א (נ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): **(ג)** מְלֻקָּט מִמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב): **(ד)** לְקַמָּן בְּסִימָן ק״ד בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ה׳, וּמוּכָח בְּיוֹתֵר בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שָׁם (ס״ה ד״ה חוזר) עַיֵּן שָׁם לְעִנְיַן ט׳ תְּקִיעוֹת: **(ס)** אֵלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן ס״ד (סק״ג) בְּשֵׁם הַרְבֵּה פּוֹסְקִים: **(ו)** פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק א־ג) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (סי׳ סד ס״ב) וְכֶסֶף מִשְׁנֶה (ק״ש פ״ב הט״ו): **(ז)** דִּבְרֵי חֲמוּדוֹת (מעדני יו״ט ס״ה אות ג) וּפְרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א): **(ס)** חַיֵּי אָדָם (כלל כ ס״ו): **(ט)** פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ב): **(י)** עוֹלַת תָּמִיד (סק״א): **(יא)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): **(יב)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): **(יג)** עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב): **(יד)** הָרַמְבַּ״ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (פ״ב מ״א): **(טו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה (ק״ש פ״ב הט״ו): **(טז)** עֲבוֹדַת הַיּוֹם (סי׳ סה ס״ב):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א) לא כתב לחלק בין אמצע הפרק לבין הפרקים. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב שאין להפסיק גם כן בין שמע ישראל לברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. וכן בסידור כתב שאין להפסיק לעניית קדיש וקדושה וברכו ומודים בפסוק שמע ישראל והוא הדין לברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכן בין שמע ישראל לברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שָׁמָּא יַהַרְגֶנּוּ: ב (יד) * ואִם שָׁכַח לְהָנִיחַ צִיצִית וּתְפִלִּין, יָכוֹל לְהַפְסִיק (טו) בֵּין הַפְּרָקִים לְהָנִיחָם, וִיבָרֵךְ עֲלֵיהֶם. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְהָכִי נָהוּג לְעִנְיַן (ה) [ה] (טז) טַלִּית (בית יוסף): ג (יז) * זלְקַדִּישׁ וְלִקְדֻשָּׁה (יח) וּלְבָרְכוּ (יט) מַפְסִיק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע (ו) [ו] הַפָּסוּק וְכֵן לְמוֹדִים, אֲבָל לֹא יֹאמַר אֶלָּא (כ) תֵּבַת מוֹדִים (ז) בִּלְבָד. הַגָּה: וְכֵן בְּבָרְכוּ לֹא יֹאמַר יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְכוּ'. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָמֵן שֶׁעוֹנִין אַחַר בִּרְכַּת הָאֵל (ח) (כא) הַקָּדוֹשׁ וְאַחַר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה יֵשׁ לוֹ דִּין קְדֻשָּׁה וְיוּכַל לַעֲנוֹת אוֹתָם בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן עִקָּר. וּלְכָל (כב) הָנֵי מִלֵּי פּוֹסְקִים בְּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּאוֹמֵר (ט) (כג) תַּחֲנוּנִים (תשובת הרשב"א (ח"א סי' תתז)): ד * כֹּהֵן שֶׁהָיָה קוֹרֵא (כד) קְרִיאַת שְׁמַע וּקְרָאוּהוּ לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, חיֵשׁ מִי

ו שִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט (סי' טו). ז סְמַ"ק (מצוה קד) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (ז: ד"ה ר' יהודה) וְהָרֹא"שׁ (פ"ב ס"ה) וְרֹב הַמְפָרְשִׁים. ח בַּעַל הַמַּנְהִיג.

בְּאֵר הֵיטֵב

בְּאֶמְצַע עִנְיָן כְּגוֹן (שם יא יח) 'וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם' לֹא יַפְסִיק, וְאִם פָּסַק, חוֹזֵר לִתְחִלַּת הַפָּסוּק. כֶּסֶף מִשְׁנֶה סוֹף פֶּרֶק ב' (מקר"ש הט"ו). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְכָתַב רַבֵּנוּ יְהוּדָה חָסִיד (הו"ד בחי' אנשי שם על המרדכי ברכות פ"ב אות ד), דַּוְקָא שָׁלוֹם וְלֹא יוֹתֵר. עַיֵּן עוֹלַת תָּמִיד (סק"ג) וּבְסָעִיף קָטָן א': ב (ה) טַלִּית. דְּבְצִיצִית אֵינוֹ חוֹבַת גַּבְרָא, שֶׁאִם אֵין לוֹ טַלִּית פָּטוּר מִצִּיצִית וְיוּכַל לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֹא צִיצִית, וַדַּאי הָוֵי הַפְסָקָה. [וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד)]: ג (ו) הַפָּסוּק. דְּאִם פּוֹסֵק לִשְׁאֹל מִפְּנֵי כְּבוֹד בָּשָׂר וָדָם קַל וָחֹמֶר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמֵהַאי טַעְמָא נִרְאֶה לִי אִם שָׁמַע קוֹל רְעָמִים יַפְסִיק וִיבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (ז) בִּלְבָד. פֵּרוּשׁ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ בִּלְבָד. וּבְבָרְכוּ אוֹמֵר בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד וְאָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה עַד יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁתֹּק וְיִשְׁמַע עַד אָמֵן שֶׁאַחַר יִתְבָּרַךְ וְיַעֲנֶה אָמֵן. וּמִתְקַבֵּל וְאֵילָךְ לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, כִּי אֵינוֹ אֶלָּא מִנְהָג. וְעַל בִּרְכַּת הַתּוֹרָה עוֹנֶה בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וְגַם אָמֵן. וּבִקְדֻשָּׁה יֹאמַר רַק קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ וְלֹא יִמְלֹךְ. לֶחֶם חֲמוּדוֹת (פ"ב אות כא). וּבְהַגָּהַת יֵשׁ נוֹחֲלִין (פ"א הגה יד) מַשְׁמַע שֶׁעוֹנִין גַּם יִמְלֹךְ שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ לִקְדֻשָּׁה, אֲבָל בְּתוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק קַמָּא דִּבְרָכוֹת (הי"א) מַשְׁמַע כְּדִבְרֵי לֶחֶם חֲמוּדוֹת (שם). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (ח) הַקָּדוֹשׁ. מִשּׁוּם דְּהוּא סִיּוּם שָׁלֹשׁ רִאשׁוֹנוֹת, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה הָוֵי סִיּוּם אֶמְצָעִיּוֹת. וְהָא דְּלֹא חֲשִׁיב אָמֵן שֶׁל בִּרְכַּת שִׂים שָׁלוֹם, לְפִי שֶׁזֶּה אַף הַיָּחִיד עוֹנֶה אַחַר סִיּוּם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וּלְפִיכָךְ אֵין לוֹ לְהַפְסִיק בִּשְׁבִילוֹ מֵאַחַר שֶׁיָּכוֹל לְאָמְרוֹ בְּיָחִיד. בֵּית יוֹסֵף בְּשֵׁם מַהֲרִ"י אַבּוּהַב. וְכָתַב לְבוּשׁ (ס"ב) דִּלְדִידָן דְּקַיְמָא לָן בְּסִימָן רט"ו (ס"א) דְּיָחִיד אֵינוֹ עוֹנֶה אָמֵן אַחַר סִיּוּם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, צָרִיךְ לְהַפְסִיק בִּקְרִיאַת שְׁמַע לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר שִׂים שָׁלוֹם. וּבְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (פ"ג אות נו) כָּתַב דְּלֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יִסְמֹךְ עַל אָמֵן שֶׁאוֹמֵר בְּעוֹשֶׂה שָׁלוֹם, וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) עַיֵּן שָׁם: (ט) תַּחֲנוּנִים. וְיֵשׁ לִלְמֹד גַּם כֵּן בְּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּיוּכַל לְהַפְסִיק בִּפְסוּקֵי דְזִמְרָה. עוֹלַת

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

ב [ה] טַלִּית. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ה). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן (מ"ם) [נ"ט] בְּשַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה (סק"ה) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: ג [ו] הַפָּסוּק. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשָׁמַע קוֹל רְעָמִים יַפְסִיק וִיבָרֵךְ, וּבִבְכוֹר שׁוֹר (יג.) כָּתַב דְּהָרֹא"שׁ אֵינוֹ חוֹלֵק מִטַּעַם קַל וָחֹמֶר, דְּקַל וָחֹמֶר פְּרִיכָא הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאוֹסְרִים, דְּכֵיוָן שֶׁעוֹסֵק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין לְהַפְסִיק בְּשֶׁבַח אַחֵר, וְכֵן מַשְׁמַע בְּהַגָּ"ה שֶׁכָּתַב לְאָמֵן דְּהָאֵל הַקָּדוֹשׁ מַשְׁמַע לִשְׁאָר אָמֵן לֹא, וּבִרְכַּת תְּפִלִּין שָׁאנֵי דְּשַׁיָּךְ לִקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהַתְּפִלִּין חוֹבָה לִקְרִיאַת שְׁמַע. עַד כָּאן דְּבָרָיו בְּקִצּוּרָה. וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) פִּקְפֵּק עַל מָגֵן אַבְרָהָם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת נוֹדָע בִּיהוּדָה סִימָן מ"א הֵבִיא דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְעִנְיַן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא וְכוּ'. וְדִינוֹ הוּא (יז) כְּמוֹ בִּתְפִלָּה לְקַמָּן בְּסִימָן ק"ד: ב (יד) אִם שָׁכַח. אוֹ שֶׁהָיָה (יח) אָנוּס שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ צִיצִית וּתְפִלִּין מִתְּחִלָּה: (טו) בֵּין הַפְּרָקִים. וְאִם נִזְדַּמֵּן לוֹ בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק, יִשְׁהֶה מִלְּהַנִּיחָם עַד בֵּין הַפְּרָקִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה יוּכַל לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם. וְהָנֵי מִלֵּי אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ בְּאֶמְצַע בִּרְכַּת 'יוֹצֵר אוֹר' אוֹ 'אַהֲבָה רַבָּה', אֲבָל אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ תְּפִלִּין בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, יָנִיחַ תֵּכֶף, כִּי כָּל תֵּבָה וְתֵבָה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע מִצְוָה שֶׁיִּהְיֶה עָלָיו תְּפִלִּין. וְהַהֲנָחָה תִּהְיֶה בִּבְרָכָה [פְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ב)]: (טז) טַלִּית. דִּבְצִיצִית (יט) אֵינוֹ חוֹבַת גַּבְרָא, שֶׁאִם אֵין לוֹ טַלִּית פָּטוּר מִצִּיצִית וְיוּכַל לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִי צִיצִית, עַל כֵּן מִקְרֵי הַפְסָקָה עַל יְדֵי הַבְּרָכָה, אֲבָל תְּפִלִּין דְּהוּא חוֹבַת הַגּוּף, וְגַם בִּלְתִּי הַתְּפִלִּין הוּא כְּמֵעִיד עֵדוּת שֶׁקֶר בְּעַצְמוֹ חַס וְשָׁלוֹם שֶׁאוֹמֵר 'וּקְשַׁרְתָּם' וְאֵינֶנּוּ קוֹשֵׁר, עַל כֵּן נָקְטִינַן כַּדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה דְּלֹא חֲשִׁיבָה הֶפְסֵק. וְכָל זֶה לְעִנְיַן הַבְּרָכָה, אֲבָל הַלְּבִישָׁה לְבַדָּהּ מֻתָּר וּלְאַחַר הַתְּפִלָּה יְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִית וִיבָרֵךְ. וּמַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף דַּאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק מֻתָּר הַלְּבִישָׁה, לְבַד מִפֶּרֶק רִאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וְכָתַב הַפְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ד) דְּהָכֵי נָקְטִינַן כְּהַכְרָעַת הָרַמָּ"א. וְהֵיכָא (כ) שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְבַּיֵּשׁ לֵישֵׁב בְּלִי טַלִּית, לְכֻלֵּי עָלְמָא יָכוֹל לְבָרֵךְ עָלָיו בֵּין הַפְּרָקִים: ג (יז) לְקַדִּישׁ. הַיְנוּ לְ'אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא' עַד 'עָלְמַיָּא' (כא) א]וְלֹא יֹאמַר 'יִתְבָּרַךְ' (כב) וְיַעֲנֶה אָמֵן אַחַר 'דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא', אֲבָל עַל 'תִּתְקַבֵּל' 'יְהֵא שְׁלָמָא' 'עוֹשֶׂה שָׁלוֹם' לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, כִּי אֵינוֹ אֶלָּא מִנְהָג. וְלִקְדֻשָּׁה יֹאמַר רַק 'קָדוֹשׁ' וּ'בָרוּךְ' שֶׁזֶּהוּ עִקַּר קְדֻשָּׁה (כג) וְלֹא 'יִמְלֹךְ', וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יֹאמַר 'נְקַדֵּשׁ' וּשְׁאָר דְּבָרִים שֶׁמּוֹסִיפִין בְּשַׁבָּת. וְכָל זֶה (כד) אֲפִלּוּ בֵּין הַפְּרָקִים לֹא יֹאמַר: (יח) וּלְ'בָרְכוּ'. שֶׁעוֹנֶה 'בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ (כה) לְעוֹלָם וָעֶד'. וּבְבִרְכַּת הַתּוֹרָה יַעֲנֶה 'בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד' וְגַם אָמֵן (כו) עַל סוֹף הַבְּרָכָה, (כז) ב]וְיֵשׁ מְפַקְפְּקִין בְּאָמֵן זֶה, (כח) וּבֵין הַפְּרָקִים יֵשׁ לְהָקֵל: (יט) מַפְסִיק. דְּאִם פּוֹסֵק לִשְׁאֹל מִפְּנֵי כְּבוֹד בָּשָׂר וָדָם קַל וָחֹמֶר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמֵהַאי טַעְמָא נִרְאֶה ג]דְּאִם שָׁמַע קוֹל רְעָמִים יַפְסִיק וִיבָרֵךְ, דַּהֲוֵי מִצְוָה עוֹבֶרֶת. וְיֵשׁ חוֹלְקִין, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מָקוֹם אֵין לוֹ לִפְסֹק בִּשְׁבִיל שֶׁבַח אַחֵר, וְלֹא דָּמֵי לְכָל הָנֵי דַּהֲוֵי דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה [תְּבוּאוֹת שׁוֹר (בכור שור יג.) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. גַּם מֵחַיֵּי אָדָם (כלל כ ס"ד) מַשְׁמַע דְּאִם שְׁמָעָן בְּאֶמְצַע אֵין לוֹ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן כִּי אִם כְּשֶׁשָּׁמַע אוֹתָן בֵּין הַפְּרָקִים: (כ) תֵּבַת 'מוֹדִים'. פֵּרוּשׁ, (כט) 'מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ', וְלֹא כָּל הַמּוֹדִים דְּרַבָּנָן, דַּהֲוֵי לֵיהּ הַפְסָקָה גְּדוֹלָה. וְנִרְאֶה (ל) דְּהוּא הַדִּין בְּבֵין הַפְּרָקִים: (כא) הַקָּדוֹשׁ. מִשּׁוּם דְּהוּא סִיּוּם שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת רִאשׁוֹנוֹת, וְ'שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה' הָוֵי סִיּוּם אֶמְצָעִיּוֹת, אֲבָל הָאָמֵן אַחַר סִיּוּם 'שִׂים שָׁלוֹם' אַף דְּהוּא סִיּוּם כָּל הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, הִסְכִּימוּ הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים דְּלֹא יַעֲנֶה בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) הַטַּעַם: (כב) הָנֵי מִלֵּי. לִכְאוֹרָה לָאו דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין לְכָל אָמֵן צָרִיךְ לִפְסֹק כְּשֶׁאוֹמֵר תַּחֲנוּנִים, אֲבָל בֶּאֱמֶת דִּבְרֵי הָרַמָּ"א נְכוֹנִים מְאֹד, דְּהוּא מַיְרֵי בְּתַחֲנוּנִים הָרָגִיל לוֹמַר בְּסוֹף סִיּוּם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, עַל כֵּן (לא) אֵלּוּ אָמֵנִים דַּוְקָא. [כֵּן מָצָאתִי בְּהֶדְיָא בִּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' תתז) שֶׁמִּמֶּנּוּ נוֹבֵעַ הַדִּין]: (כג) תַּחֲנוּנִים. וְכָל שֶׁכֵּן בִּפְסוּקֵי דְזִמְרָה. ד]וּלְעִנְיַן אִם מֻתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן בֵּין הַפְּרָקִים שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, הַחַיֵּי אָדָם בִּכְלָל כ' סָעִיף ד' כָּתַב דְּאֵינוֹ מֻתָּר לַעֲנוֹת רַק הָאָמֵן מִן הַבְּרָכָה עַצְמָהּ שֶׁסִּיְּמָהּ מִתְּחִלָּה, אֲבָל הַפְּרִי מְגָדִים בְּסִימָן נ"א (א"א סק"ג) וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּסִימָן זֶה (ד"ה הגה ס"ג) הִסְכִּימוּ דְּכָל אָמֵן מֻתָּר לַעֲנוֹת בֵּין הַפְּרָקִים. הֵטִיל מַיִם, לֹא יְבָרֵךְ 'אֲשֶׁר יָצַר', רַק יִטֹּל יָדָיו וּלְאַחַר הַתְּפִלָּה יְבָרֵךְ [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (ס"ז)]: ד (כד) קְרִיאַת שְׁמַע. אוֹ שֶׁהָיָה (לב) עוֹסֵק בְּבִרְכוֹתֶיהָ, וּבֵין שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים. וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים אין קורין ס"ה) דְּבֵין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה לֹא יַעֲלֶה אֲפִלּוּ אִם קְרָאוּהוּ, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר

בֵּאוּר הֲלָכָה

ב * אִם שָׁכַח וְכוּ' בֵּין הַפְּרָקִים. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טו) בְּמָה שֶׁכָּתַב דְּאִם נִזְדַּמֵּן לוֹ תְּפִלִּין בִּקְרִיאַת שְׁמַע יַנִּיחַ תֵּכֶף בִּבְרָכָה. הַטַּעַם, כִּי אָנוּ פּוֹסְקִין כְּהָרַמָּ"א בְּסָעִיף ח' בְּהַגָּ"ה דְּגַם בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק שֶׁל אֱמֶת וְיַצִּיב מֻתָּר לְבָרֵךְ. וְאַף עַל פִּי כֵן בְּאֶמְצַע הַפֶּרֶק שֶׁל יוֹצֵר אוֹר אוֹ אַהֲבָה רַבָּה גַּם הָרַמָּ"א מוֹדֶה לְדַעַת הַמְחַבֵּר דְּטוֹב יוֹתֵר לְהַמְתִּין עַד בֵּין הַפְּרָקִים כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה יוּכַל לְבָרֵךְ אַלִּיבָּא דְּכֻלֵּי עָלְמָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, כֵּן מוּכָח מִפְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ב) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין ק"ש סק"ב), וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּחִדּוּשָׁיו (ס"ח ד"ה יברך) גַּם כֵּן מְצַדֵּד לוֹמַר כֵּן: ג * לְקַדִּישׁ וְלִקְדֻשָּׁה וְכוּ'. עַיֵּן בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה סוֹף פֶּרֶק י' מִתְּפִלָּה (הט"ז) **דִּבְבִרְכוֹת קְצָרוֹת אָסוּר לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע אֲפִלּוּ לְאָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא וּקְדֻשָּׁה**, וְהַטַּעַם, דְּעַל יְדֵי הַהֶפְסֵק לֹא יוּכַל לְהִתְחַבֵּר הַסּוֹף בְּרָכָה לְהַשֵּׁם וּמַלְכוּת שֶׁאָמַר, וֶהֱבִיאוֹ לַהֲלָכָה בְּסֵפֶר מָגֵן גִּבּוֹרִים (סק"ג). **וּפָשׁוּט דִּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ בִּבְרָכָה אֲרֻכָּה דְּאָמְרִינַן שֶׁמַּפְסִיק, אִם אֵרַע לוֹ זֶה אַחַר שֶׁאָמַר סוֹף הַבְּרָכָה בָּרוּךְ אַתָּה ה' יִזָּהֵר מִלְּהַפְסִיק לְשׁוּם דָּבָר. וּבְחַיֵּי אָדָם** בִּכְלָל ה' (סי"ג) **נִשְׁאַר בְּצָרִיךְ עִיּוּן לְעִנְיַן דִּיעֲבַד אִם צָרִיךְ לַחֲזֹר לָרֹאשׁ**, עַיֵּן שָׁם: ד * **כֹּהֵן שֶׁהָיָה קוֹרֵא. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק כד) **בְּמָה שֶׁכָּתַבְנוּ דְּזֶה הַסָּעִיף מַיְרֵי אֲפִלּוּ בְּבֵין הַפְּרָקִים, הוּא מִדִּבְרֵי הַפְּרִי מְגָדִים** (א"א סק"ח) וְלֹא יָדַעְתִּי מְקוֹרוֹ כְּלָל, דְּמִתְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"א) סִימָן (קל"ה) [קפ"ה] מוּכָח דְּהָרַשְׁבָּ"א נִשְׁאַל עַל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) הַגְּרָ"א (ס"א ד"ה אם לא): ב (יח) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין ק"ש ס"ב): (יט) אַחֲרוֹנִים: (כ) אֶבֶן הָעוֹזֵר (ד"ה העולה לדינא) וּפָשׁוּט: ג (כא) בֵּאוּר הַגְּרָ"א (ס"ג ד"ה וי"א) דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), וְגַם הַחַיֵּי אָדָם (כלל כ ס"ד) הֶעְתִּיק כֵּן: (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְהַגְּרָ"א (שם): (כד) פָּשׁוּט: (כה) פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ו): (כו) מוּכָח מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים (ס"ה) וְשֻׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כִּלְבוּשֵׁי שְׂרָד (סק"ו ד"ה ועד) שֶׁשָּׁגָה בָּזֶה: (כז) פְּרִי מְגָדִים (שם) וְחַיֵּי אָדָם: (כח) דְּבְלָאו הָכִי הַפְּרִי מְגָדִים (שם) מֵקֵל עַל כָּל אָמֵן: (כט) אַחֲרוֹנִים: (ל) מִדִּמְדַּמֵּהוּ רַמָּ"א לְיִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח: (לא) עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן קכ"ב: ד (לב) עוֹלַת תָּמִיד (ס"ק יג):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (שם) כתב: וכשמפסיקים לקדיש יאמר אמן יהא שמיה רבא עד יתברך, ועד בכלל, וישמע מהש"ץ עד ואמרו אמן ויענה אמן, כי יש מחלוקת אם חייב לומר כל הנוסח מיתברך ואילך, כמ"ש בסימן נ"ו, לכן אין להפסיק באמירתו במקום שאסור להפסיק, ומ"מ תיבת יתברך צריך לומר מטעם שנתבאר שם, ומתתקבל ואילך לא יענה אמן כי אינה אלא מנהג, וכ"ש הנוהגין לומר ועתה יגדל נא וגו' קודם שמתחיל הש"ץ יתגדל, שאין מפסיקין לאמרו בכל מקום שאסור להפסיק. ולקדושה יאמר רק 'קדוש' ו'ברוך' שזהו עיקר קדושה ולא 'ימלוך', לפי שאין המלאכים אומרים אותו ואינו מעיקר הקדושה, ויש מי שאומר שגם ימלוך הוא מעיקר הקדושה, והעיקר כסברא הראשונה, ולדברי הכל, נוסח שמוסיפין בשבת אינו מנוסח הקדושה ואין אומרים אותו במקום שאסור להפסיק. ובסידור (ד"ה כשמפסיק) פסק כסברא השניה שגם 'ימלוך' הוא מעיקר הקדושה **המשך בסוף הספר**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah